

КРУГЛИЙ СТІЛ

**«Гендерне бюджетування – складова
механізму забезпечення рівності жінок і
чоловіків»**

Впровадження ґендерних бюджетних ініціатив на регіональному рівні

Іваніна Тетяна

22 грудня 2011 р, Київ

«Гендерний бюджет і гендерне бюджетування»

Гендерний бюджет - аналіз і творення державного/обласного бюджету, орієнтованого на встановлення відмінностей його впливу на різні групи жінок і чоловіків, який передбачає обов'язки держави щодо соціальних статей і перенесення їх у бюджетні обов'язки.

Гендерне бюджетування – сукупність різних інструментів, механізмів і інститутів, за допомогою яких враховуються специфічні інтереси чоловіків і жінок при розподілі державних ресурсів на всіх рівнях.

ГЕНДЕРНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ - ЦЕ РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЛЕКСНОГО ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ ДО СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТІВ

Чому мова йде про бюджет з урахуванням гендерних аспектів

Гендерно нейтральний бюджет

Гендерно сліпа політика

В свою чергу внесення гендерного аспекту до бюджету дозволяє розподіляти і використовувати державні кошти точніше і ефективніше.

Аналіз бюджету дає уявлення про те, чи мають різні групи населення рівний доступ до отримання послуг.

Місцеві бюджети і ґендер

Місцевий бюджет безпосередньо пов'язаний з інтересами і потребами місцевих громад і кожен громадянин (чоловік/жінка) має до нього пряме відношення

Місцевий бюджет є інструментом вирішення проблем місцевого рівня

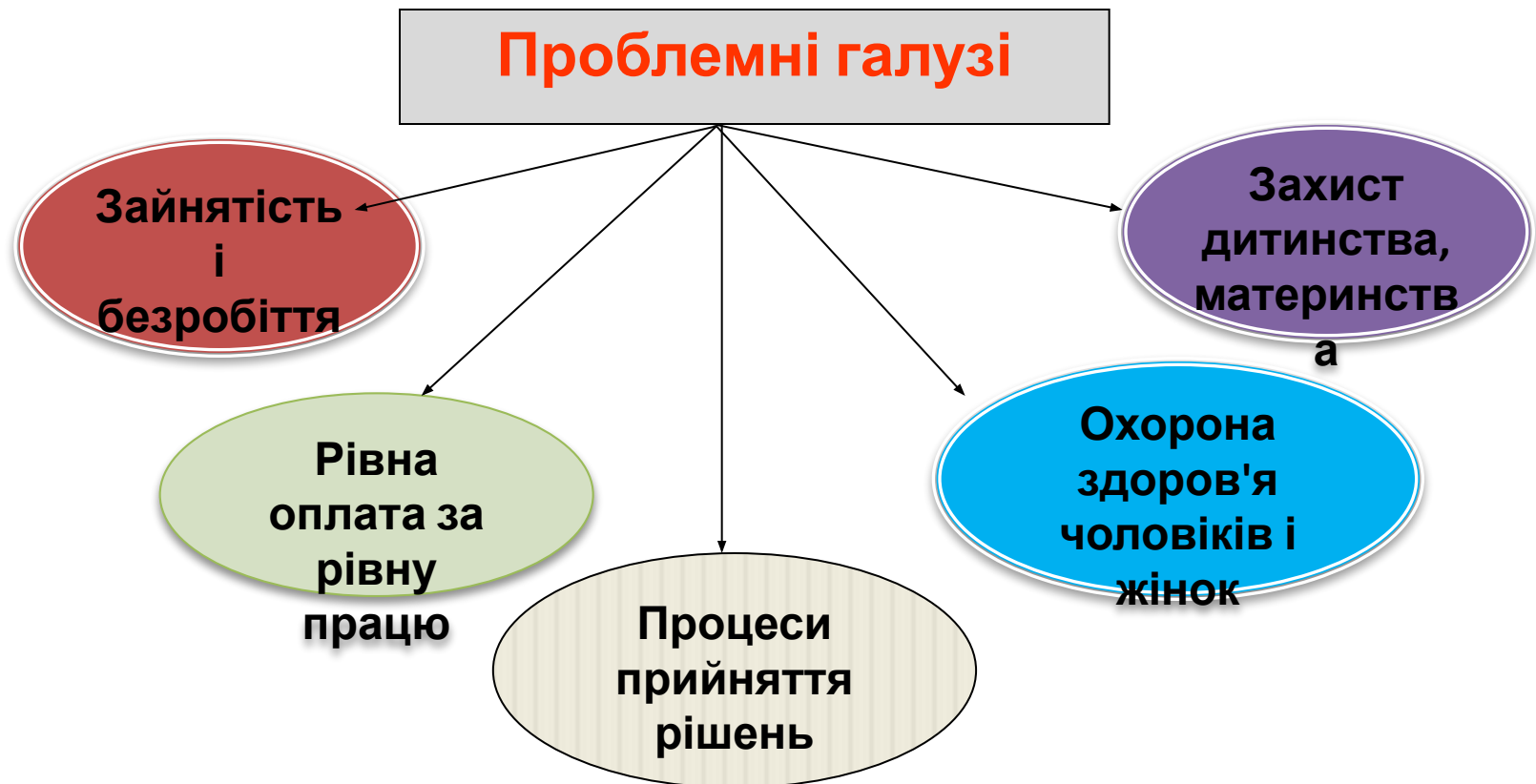
Ґендерний аналіз бюджету сприяє такому розподілу ресурсів, який відповідає реальним потребам жінок і чоловіків як громадян і споживачів

як платник податків

і споживач послуг, що фінансуються з бюджету.

Гендерні проблеми, що регулюються бюджетом

Основні ресурси місцевих бюджетів використовують на здійснення **соціальних видатків** з метою надання основних соціальних послуг гарантованих державою.

Доходи і видатки закріплено за місцевими бюджетами таким чином, щоб максимально забезпечити дві умови:

гарантувати кожній людині однаковий доступ до важливих суспільних послуг незалежно від місця її проживання;

Людина

Користь від видатків

Платежі до бюджету

стимулювати органи місцевої влади до збільшення доходів місцевих бюджетів

Хто ці люди????

Реалії впровадження ґендерного бюджетування

Акцент на зміні пріоритетів програм, а не збільшення загального об'єму державних витрат;

Запобігання втратам, які можуть виникати внаслідок недооцінки впливу витрат і доходів на чоловіків/жінок

контролювати й оцінювати витрати й доходи з позиції статі

- Адміністративна реформа
- Бюджетна реформа
- Необхідність наповнення місцевих бюджетів
- Нейстійкість політичних пріоритетів
- Постійна зміна “місцевих еліт”

Можливості ґендерного бюджетування на місцевому рівні. Досвід України

- **2000....2010** Аналізи бюджетів - Херсонська, Харківська, Полтавська, Луганська, Чекаська ...
- **2011**
  - АР Крим, Закарпатська, Волинська, Ровенська, Херсонська, Вінницька – тренінги для представників влади та органів місцевого самоврядування та НПО
  - Хмельницька – аналіз програми-соціально економічного розвитку м. Хмельницький
  - Чернівецька – аналіз соціальних видатків обласного бюджету + рекомендації
  - Кіровоградська – аналіз видатків міського бюджету на фізкультуру і спорт + зміни до програм розвитку фізкультури та спорту з т.з.

Можливості ґендерного бюджетування на місцевому рівні

- ПЦМ
- Планування місцевих програм/політик
- Покращення якості послуг
- Програми соціально-економічного розвитку регіону
- Збільшення надходжень до бюджету

Актуальні питання для тих хто впроваджує ГБІ

Передумови впровадження GBI в Україні

- ❑ Тренінги для тих, хто розробляє бюджет
- ❑ Гендерна статистика
- ❑ Популяризація гендерного бюджету для широкої громадськості
- ❑ Гендерний аналіз бюджету та впливу доходів/видатків
- ❑ Політична воля.....

Оцінка урядової політики і програмних доходів і витрат з точки зору їх впливу на різні групи жінок і чоловіків-
ГЕНДЕРНИЙ АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Сукупність різних інструментів, механізмів, процесів і інститутів, що мають на меті
ПРОСУВАННЯ ЖІНОЧИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ТА ДОСЯГНЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Комбінація цих двох кроків, сприятиме
ВИРОБЛЕННЮ ГЕНДЕРНО-ЧУЙНИХ БЮДЖЕТІВ.

Категорії витрат ґендерних бюджетів

Учена-економіст

Ронда Шарп (Rhonda Sharp)

першою в 1984 році

сформулювала

теоретичні основи

ґендерних бюджетів в

рамках ініціативи

“Жіночого Бюджету”.

витрати, що направлені конкретно на жінок;

ініціативи, які спрямовані на досягнення
рівних можливостей;

оцінка бюджетів з ґендерної точки зору

Сьогодні у ґендерному бюджеті виділяють такі категорії витрат:

Категорія А

витрати, орієнтовані на конкретні групи жінок і чоловіків

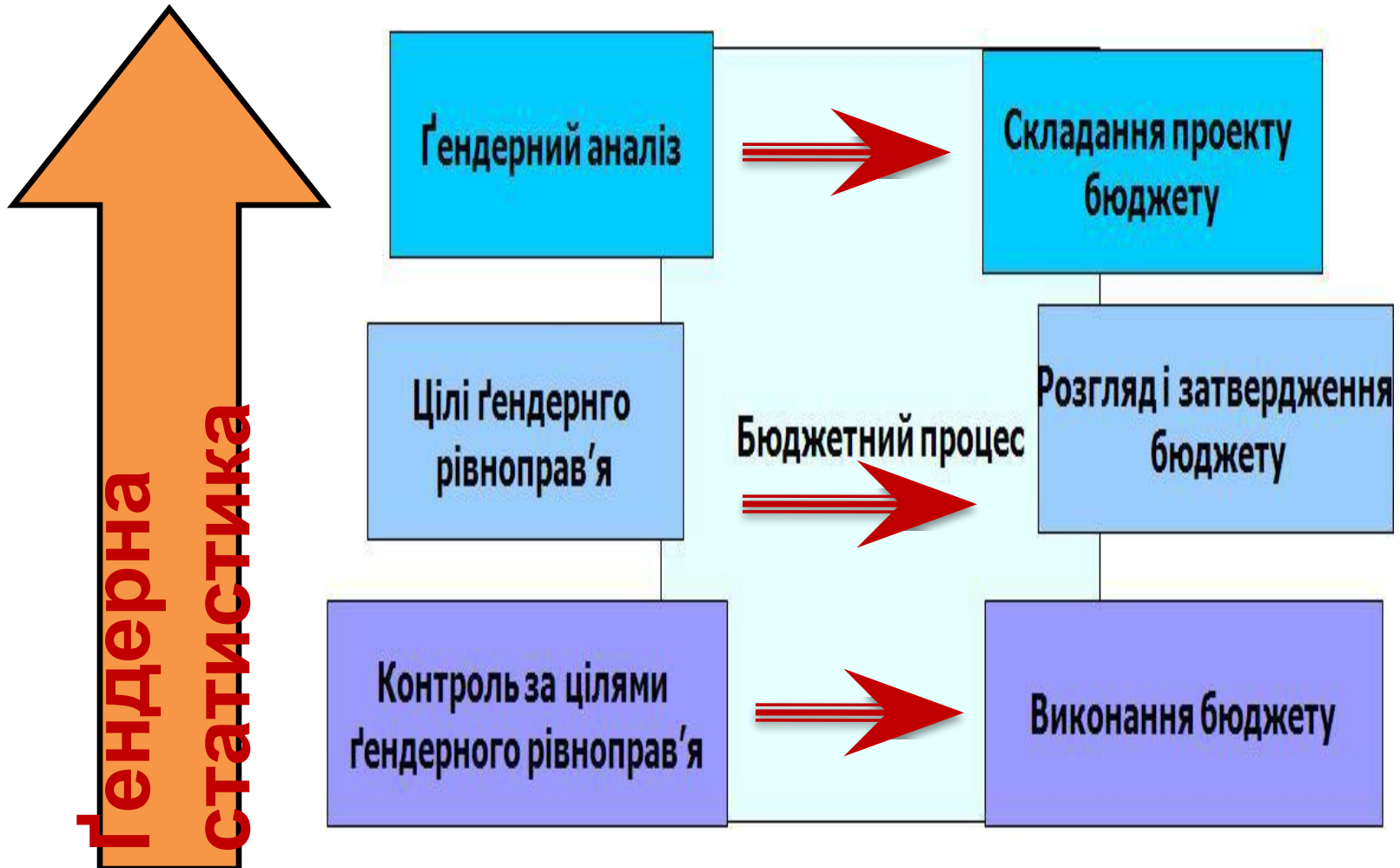
Категорія Б

витрати, пов'язані з наданням рівних можливостей в суспільному секторі

Категорія В

ґендерно-нейтральні бюджетні напрями, що мають різні соціальні наслідки для жінок і чоловіків

Гендерний аспект в бюджетному процесі

Проблемні питання впровадження ґендерних бюджетів

80-90% чиновників, які приймають рішення – чоловіки, що затрудняє просування ґендерних питань

Жінки-фахівці, як правило «зациклені» на вирішенні проблем власної галузі

Переважання у ґендерній політиці «жіночого погляду» а не ґендерного підходу відштовхує чоловіків

Розбіжність думок чоловіків і жінок з актуальних питань ґендерної нерівності в т. ч. на ринку праці

Не розуміння, як ресурси розподіляються між чоловіками і жінками як результат відсутності ґендерної статистики

Низька обізнаність з бюджетним процесом і можливостями впливу на його формування і виконання

Неправильне розуміння мети та цілей ґендерного бюджетування

Нестача необхідних інструментів та підготовки (тренінгів)

Недостатній рівень обізнаності щодо питань ґендерного бюджетування